

hedsstruktur med en klarere arbejdsdeling mellem stat – amt – kommune.

- Klagesystemet forenkles således, at der som udgangspunkt kun kan klages én gang og visse mindre sager gøres endelige. Hovedreglen er, at klagesagerne afgøres af miljøministeren/pågældende styrelse, mens visse større sager afgøres af et uvilddigt klagenævnet.

2. Den hidtidige lovgivning om vandløb.

Gennem mere end 700 år har lovgivningen i Danmark beskæftiget sig med vandløb. De ældste bestemmelser findes i landskabslovene fra 1200-tallet og havde naboretlig karakter. Kodifikationen i Chr. V's Danske Lov fra 1683 indeholdt på linje hermed regler, der skulle løse konflikter mellem flere møller, der benyttede samme vandløb, og mellem mølleejere og naboer, hvis jorder og veje blev udsat for oversvømmelse ved opstemning. Der var forbud mod egenmægtig opstemning og mod »fældning« af vand (ændring af vandets naturlige afløb til skade for andre).

Jordfællesskabets ophævelse i 1700-tallet øgede konfliktmulighederne. Ejerne af selvstændige, særskilt bebyggede ejendomme med højere liggende jorder havde en væsentlig økonomisk interesse i, at ejere af lavere liggende jorder vedligeholdte deres vandløbsstrækninger, så vandafledningen ikke blev hæmmet. Disse konfliktmuligheder øgedes betydeligt, da interessen for dræning voksede i midten af forrige århundrede, eftersom afvandingen af de vandlidende jorder øgede vedligeholdelsesbyrden for bredejere længere nede ad vandløbet. Yderligere konfliktmuligheder opstod, da der blev interesse for vandindvinding til fiskedamme og markvanding.

Eftersom vandløbene var de vigtigste modtagere af spildevand fra industri og husholdninger, blev efterhånden forureningen af vandløbene et stort problem. Den første samlede vandløbslov fra 1880 indeholdt derfor ikke blot naboretlige regler som i de tidligere lovbestemmelser om vandløb, men også bestemmelser om kloakering.

1880-loven blev moderniseret ved vandløbsloven af 1949, men dens formål var det samme. Hovedsigtet var fortsat, at vandløbenes afledningsevne skulle sikres. Det var derfor naturligt, at lovens saglige område var begrænset til de vandløb og søer, hvor flere end en enkelt havde interesse af deres tilstedeværelse og vedligeholdelse. Vandløbsreguleringer og vedligeholdelse af vandløb blev behandlet udføreligt i loven. Lovens bestemmelser blev suppleret af et regulativ for hvert enkelt vandløb af større betydning (»offentlige vandløb«) med bestemmelser om vandløbets skikkelse, beliggenhed, længde, dybde, bundbredde,

skråningsanlæg og fald, om anlæg ved vandløbet og om vandløbets vedligeholdelse.

1949-loven blev ændret flere gange. I 1963 overtog det offentlige bredejernes vedligeholdelsespligt for så vidt angår offentlige vandløb. I 1969 udbyggedes lovens bestemmelser om spildevand, men allerede i 1973 blev disse bestemmelser ophævet og afløst af bestemmelser i den nye miljøbeskyttelseslov. I 1978 blev lovens regler om indvinding af overfladevand overført til vandforsyningsloven. Vandløbslovens vigtigste funktion var herefter – ligesom de ældste bestemmelser om vandløb – at løse konflikter af naboretlig karakter med vandløbenes afledningsevne som hovedmålsætning.

Forinden var imidlertid visse vandløb og søer blevet undergivet bestemmelser med sigte på naturbeskyttelse. Ved en ændring af naturfredningsloven i 1972 blev det nemlig bestemt i lovens § 43, at ændringer af offentlige vandløbs åbne forløb og af naturlige søers tilstand kun måtte foretages efter tilladelse fra de daværende fredningsplanudvalg, medmindre ændringen var i overensstemmelse med et vandløbsregulativ. I 1975 overgik administrationen til amtsrådene. Kravet om tilladelse til tilstandsændring blev samtidig udvidet til også at gælde det åbne forløb af private vandløb med en bundbredde på mindst 1,5 m, men i 1978 blev kravet om tilladelse for så vidt angår søer indskrænket til som hovedregel kun at omfatte søer over 1.000 m², fra 1984 dog søer over 500 m². I modsætning til vandløbsloven omfattede naturfredningslovens § 43 ikke blot vandløb/søer, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere havde interesse i, men også »enkeltmandsvandløb/søer«. Siden 1975 har miljøministeren i medfør af naturfredningslovens § 60 a kunnet regulere sejlads på vandløb og søer.

Miljøbeskyttelsesloven af 1973 forlangte, at der skulle udføres en planlægning for forureningsforebyggelse og -bekæmpelse, som bl.a. skulle fastlægge målsætningen for kvaliteten af det enkelte vandløb eller vandløbssystem (recipientkvalitetsplanlægningen). Det var ønskeligt, at vandløbenes benyttelse kunne ske på grundlag af denne planlægning. En ny vandløbslov gennemførtes derfor i 1982 (lov nr. 302 af 9. juni 1982).

Efter 1982-lovens § 1 skulle det således ved loven vel sikres, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, men under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten. Det miljømæssige islet gav sig også udtryk i et særligt regelsæt om vandløbsrestaurering med mulighed for statstilskud. Loven opretholdt i øvrigt den systematiske opbygning af 1949-loven, men overlod i videre omfang løsningen af detailspørgsmål til bekendtgørelser udfærdiget af ministeren. Loven opretholdt endvidere den admini-